

ATASSUT

UPA15/125

Steen Lyng

15.05.2015

Forslag til forespørgselsdebat om, demokratiets vilkår. Har vi i dag et system der fremmer demokratiet, eller kan vi komme med forbedringer, der styrker vores demokrati, både med hensyn til befolkningens deltagelse, organisationers deltagelse og mediernes situation.

(Medlem af Inatsisartut, Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Demokrati er blandt andre ting retten til informationer, friheden til at tage stilling og friheden til at ytre sig.

Demokrati indholder mange ting udover de ovennævnte friheder, og den sikrer mange basale rettigheder til at være medbestemmende i et samfund.

Demokrati hænger meget sammen med menneskerettigheder, så som retten til at få uddannelse, retten til at have adgang til informationer og retten til yret sig.

Alle borgere har - unanset stemmeret eller ej - den helt basale ret til at ytre sig offentligt om deres værdier og stillingtagen vedrørende forhold i samfundet. Denne frihed er grundstenen i et demokratisk samfund. Det skal vi værne om. Rettighederne giver dog ikke ubegrænset ret til at benytte sig af dem, fordi friheder giver ansvar og dermed er de begrænset enten af moralske eller lovbestemte regler. Disse kan fx. være adgangen til at stemme til folkevalgte samlinger eller retten til at ytre sig.

Forslagsstilleren stiller en række spørgsmål. Et af dem er om nyhedsmedierne er politiske. Og ja, nyhedsmedierne er i mange tilfælde politisk farvede i deres dækning af nyheder. Man kan spørge videre: Har nyhedsmedierne ret til at være politisk farvede? Ja, naturligvis har aviserne helt legitimt ret til at være politiske, og det er deres eksistensgrundlag. Det er derfor, at der findes mange forskellige aviser fx. i Danmark eller andre demokratiske lande. Dette skyldes, at aviserne har forskellige synspunkter til blandet andet politik.

Et andet spørgsmål, der stilles, er, om NGO'er må deltage offentligt i stillingtagen til bestemte sager? Ja, retten til at forene sig i en forening er nævnt i Grundlovens § 78, fordi alle borgere har ret til at forene sig og ad denne vej fremme deres værdier i samfundet. Man danner forening fordi erfaring viser, at forening giver større mulighed for at kunne komme bredere ud og blive hørt. Men kan en forening erstatte eller ligestilles med en folkevalgt medlem er eller en folkevalgt forsamling? Svaret er nej, det kan det ikke. Foreninger vægtes højt, fordi de repræsenterer en forsamling af borgere, der er enige om en bestemt sag, men foreningerne har dermed ikke fået en selvstændig stemmeret til valg ifm. Folkevalg. Hvis man gav forening denne ret, ville dette netop være ødelæggende for et demokrati. En vælger har ikke ret til at give sin stemmeret bort til en anden person eller for den sags skyld en forening.

Forslagsstilleren spørger også: Hvordan kan man styrke demokratiet? Det er et stort og vidtrækkende spørgsmål, som naturligvis ville kræve længere tid at besvare, end vores taletid her i salen giver. Atassut vil dog som minimum nævne grundlæggende eksempler for et besvare spørgsmålet.

For det første er det grundlæggende vigtigt, at alle borgere – for at kunne tage selvstændig stilling - har adgang til informationer, der dækker sager fra flere indfaldsvinkler. Borgerne bør derfor have adgang til flere af hinanden uafhængige medier. Den frie presse burde ikke udelukkende være baseret på et mediehu med to aviser som i dag på en ene side og et offentligt medie på den anden side. Vi skal have flere uafhængede aktører på banen. Teknikken giver meget bedre betingelser for at have en meget bredere mere nuanceret nyhedsdækning end tilfældet giver i dag.

For det andet bør der dannes en rejsende demokratiskole, der underviser alle, herunder i uddannelsesstederne om demokratiet. Uddannelse om demokrati og uddannelse i det hele taget er vigtig for et velfungerende demokratisk samfund.

De to nævnte eksempler vil give et meget bedre grundlag for et godt og velfungerende demokrati i fremtidens samfund.

Disse er vores bidrag til denne debat.

